

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Кульчицька Надія Євстахівна

*кандидат економічних наук, доцент, директор,
Чортківський навчально-науковий інститут
підприємництва і бізнесу*

Західноукраїнського національного університету

Розвиток ринкових відносин потребує постійного перегляду сутності та змісту фінансового забезпечення муніципальної освіти, з урахуванням внутрішніх і зовнішніх викликів фінансової системи та суспільно-політичних загроз. Використання системного підходу сприяє адекватному формуванню проблем у різних галузях науки та вибору ефективних методів їх вирішення.

Системний підхід – як загальнонауковий методологічний напрямок щодо розробки методів та способів теоретичних досліджень складно організованих об'єктів [3, с. 164], дозволяє розробити комплексне уявлення про систему фінансового забезпечення розвитку муніципальної освіти і провести якісний аналіз форм залучення фінансових ресурсів на основі функціонування цілісних об'єктів. Крім того, системний підхід дозволяє розглядати механізм дії та процес управління компонентами системи фінансового забезпечення розвитку муніципальної освіти на рівні фінансової системи держави та громади зокрема.

Зміст функціонального підходу визначається функціями, якими має володіти заклад для задоволення потреб [2, с. 198]. Важливо сформулювати основні функціональні цілі та пріоритети закладів муніципальної освіти та інтегрувати їх з існуючою системою фінансування.

Варто застосовувати методи предметного підходу з усвідомленням можливості виникнення «застарілих рішень», оскільки умови можуть раптово змінитися під час вдосконалення існуючої системи, що може поставити під сумнів існування самої системи вказаного типу [2, с. 198].

Для впровадження горизонтальної організаційної структури, яка адаптується до набору бізнес-процесів, що відбуваються на підприємстві та в його зовнішньому середовищі, використовується процесний підхід. Цей підхід дозволяє узгоджувати систему фінансування діяльності установи в часі і приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо залучення та використання різних джерел фінансування в залежності від існуючих потреб.

Ситуаційний підхід дозволяє зосередитися на конкретних практичних викликах і ситуаціях, що виникають при прийнятті управлінських рішень щодо вибору системи фінансування розвитку муніципальної освіти. Це спрямовано на оптимізацію їх функціонування та підвищення ефективності управління загалом.

Інтеграційний підхід є важливим, оскільки представляє собою «креативне поєднання ключових компонентів розвитку – соціального, економічного та екологічного – з міжгалузевими пріоритетами і не є просто їх сумою. Він передбачає взаємодію учасників процесу створення спільної перспективи, у тому числі перспективи для зацікавлених сторін, що беруть участь у процесі» [4]. У випадку функціонування системи фінансування закладів муніципальної освіти – це поєднання інтересів усіх учасників щодо формування, використання та розподілу ресурсів на основі визначення їх вартості та соціально-економічного призначення.

При розгляді вибору системи фінансування закладів муніципальної освіти важливим є динамічний підхід, який вимагає аналізу не лише самого об'єкта управління, але й причинно-наслідкових зв'язків, що впливають на розвиток ситуації. Використання цього підходу в управлінні передбачає потребу у ретроспективному аналізі поведінки подібних об'єктів дослідження [3, с. 158].

Уніфікований підхід – «об'єднання або створення єдиної системи функціонування подібних елементів або діяльність установ, спрямована на вироблення певних норм, що однаково регулюють відносини за видами стратегій». Даний підхід дає змогу оцінювати ефективність запровадження різних видів стратегій розвитку в діяльність установ шляхом виділення послідовних етапів їх реалізації [1, с. 58].

На сучасному етапі акцентується комплексний концептуальний підхід у науковій та методологічній сферах, спрямований на вирішення поточних та стратегічних завдань ефективного функціонування системи фінансового забезпечення. Цей підхід враховує ситуаційні аспекти та особливості синергетичного методу.

Проектний підхід ґрунтується на відповідальності за прийняття рішень на основі розроблених та затверджених державних концепцій, стратегічних та тактичних рішень. Він передбачає активну участь усіх учасників фінансових відносин у залученні та ефективному використанні фінансових ресурсів, з визначенням їхньої ефективності.

Оцінювальний підхід складається з трьох підходів: видатковий підхід, який включає сукупність методів оцінки вартості об'єкта, що ґрунтуються на розрахунку його видатків (з скоригованою балансовою вартістю); дохідний підхід, що базується на прогнозуванні очікуваних доходів від об'єкта оцінки; порівняльний підхід, який полягає в порівнянні з аналогічними об'єктами, для яких відомі ціни.

В ряді економічних джерел фінансове забезпечення у процесі відтворення розглядається як спосіб покриття витрат шляхом використання фінансових ресурсів, а також визначення їх кількості та джерел на основі вартості ресурсів, що залучаються суб'єктами, включаючи державу.

Отже, при виборі й обґрунтуванні джерел фінансового забезпечення розвитку муніципальної освіти необхідно проводити повну та всебічну оцінку їх можливих позитивних і негативних факторів впливу на діяльність з точки зору ефективності їх використання. Вирішення проблем фінансового забезпечення розвитку муніципальної освіти є нагальним викликом в умовах сьогодення, коли просоціальний масштаб є більший ніж фінансовий, тому важливим постає процес детального дослідження фінансового забезпечення розвитку муніципальної освіти.

Отже, під час вибору та обґрунтування джерел фінансового забезпечення розвитку муніципальної освіти необхідно провести комплексну та глибоку оцінку їх можливих позитивних і негативних впливів на діяльність з точки зору ефективності їх використання. Вирішення проблеми фінансування розвитку муніципальної освіти становить нагальний виклик у сучасних умовах, коли масштаб впливу на суспільство перевищує фінансові показники. Тому важливим стає проведення детального аналізу фінансового забезпечення розвитку муніципальної освіти.

Список використаних джерел:

1. Невдачина О.І. Визначення системи показників для оцінки стратегії фінансово-векторного розвитку підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Випуск 9. Частина 2. С. 56–60.
2. Осовська Г.В. Основи менеджменту : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : «Кондор», 2003. URL: <https://library.if.ua/book/3/460.html>
3. Осовський О.А. Основи менеджменту : підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене. Київ : «Кондор», 2006. 664 с.
4. Суворов В.П. Інтеграційний підхід до вдосконалення правового механізму державного регулювання земельних відносин у сфері містобудування. Державна економічна політика регіонального розвитку : (зб. тез наук.-практ. заоч. конф., 10 черв. 2015 р.). Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2015.